

הלכות שבת סימן שם

ביאורים ומוספים

במחיצת שתי, או שאופן זה גרע משאר המקומות, כיון שבפירצה בקרקע זזת לא מועיל עומד מרובה מן התורה, וכמו שכתב החזו"א (שם סי' עב ס"ק א).

[משנ"ב ס"ק ט]

בבב השבת¹⁰.

10) ואם היה גוסס בערב שבת ומת בשבת, כתב התוספת שבת (ס"ק ט) שהם אטורים, ואין אומרים בזה שבת שהותרה הותרה, כיון שלא היה עומד להתקיים כל השבת, וכן מבואר לקמן (סי' שעא ס"ק לג) לענין עירוב. [אולם הביה"ל (שם ד"ה אהר) כתב שבשעת הדחק גם בגוסס אומרים דין הותרה].

[שו"ע ס"ג]

היה שלשה והקיפו כל אחד לעצמו זה בצד זה ונכרו נסדד.

11) ואף שלקמן (סי' שסו ס"ב) פסק השו"ע ששיירה שהקיפה מחיצה אין בני השיירה צריכים לערב ביניהם, כתב הביה"ל שם (ד"ה אבל שיירה) שבאן שכל אחד הקיף מחיצה לעצמו, אף על פי שעשו פתח ביניהם אינם נחשבים מעורבים זה בזה, ולכן צריכים הם לערב, אבל בשיירה שהקיפו סביב כולם מחיצה אחת הם נחשבים מעורבים, ולכן אינם צריכים לערב ביניהם.

[משנ"ב ס"ק יב]

והאמצי קצר. בנה¹².

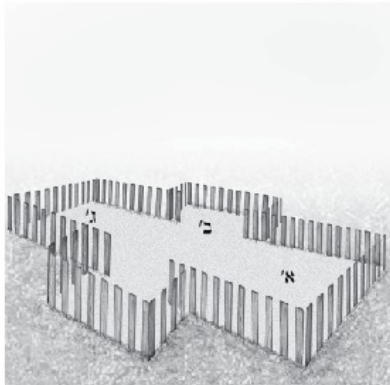
12) כזה

[משנ"ב ס"ק יח]

שהאמצי קרב מן שתי החיצוניים¹³.

13) כזה

[שו"ע ס"א]

לשאר בית-סאתים פנויים.

8) מלשון השו"ע משמע שאסור לא רק כשנשאר יותר מבית סאתים פנוי, אלא אף אם נשאר בדיוק בית סאתים פנוי הרי זה אסור, וכן מבואר בדברי הריטב"א (עירובין יג, א ד"ה א"ר אשו) [וכן כתב הרשב"א (שם נח, ב ד"ה הוצרכתי) שיש לגרוס בתוספתא ולא שיירו בה בית סאתים, ולא ולא שיירו בה אלא בית סאתים, וכן גרס הר"ן שם (יג, א)].

[רמ"א שם]

אינו יהודי אינו מצטרף לשני, ויש אומרים שהוא הדין קטן אינו מצטרף⁶.

6) ולענין מומר האם דינו כנכרי, מבואר בשו"ע לקמן (סי' שפה ס"ג).

ולענין אשה האם היא מצטרפת, הפמ"ג (משנ"ב ס"ק ב) הסתפק בזה, והערוך השלחן (ס"ג) כתב שאם הם איש ואשתו הרי הם נחשבים כאחד, ולכאורה מדברי הרמ"א שכתב שאינו יהודי וקטן אינם מצטרפין, משמע שאשה שעדיפא מהם אכן מצטרפת.

ולענין חרש ושוטה, כתב הערוך השלחן (שם) שדינו כקטן שיש אומרים שאינו מצטרף.

ולענין אב ובנו, כתב הישרועת יעקב (סי' שסג ס"ק יג, העתיקו לדעת תורה כאן) שהם נחשבים כשנים.

[משנ"ב ס"ק ג]

בעומד קרבה על הפרוץ גם-כן מחיצה גרועה מקרי כמו בשתי בלא ערב⁷.

7) ואם יש שתי דפנות שלמות, כתב החזו"א (א"ח סי' עז ס"ק ג) שנראה שגם לדעת הרשב"א והריטב"א אינה נחשבת מחיצה גרועה.

[משנ"ב ס"ק ה]

ומכל מקום לא נחשב ככחמלית נמוך שיהא מתד להוציא מפניו לכחמלית אחר⁸.

8) החזו"א (א"ח סי' עז ס"ק ג) צידד שמותר להוציא ממנו לכחמלית אחרת, ודימה זאת למה שכתב הביה"ל לעיל (סי' שמו ס"ג ד"ה ומת) שמותר להוציא ממקום שיש לו ג' מחיצות גמורות לכחמלית, אף על פי שמן התורה הוא רשות היחיד גמורה [ראוה מה שכתבנו שם].

[ביה"ל ד"ה כגון שתי]

לשרי לטלטל אפלי סחוקת יותר מבית-סאתים⁹.

9) בטעם דין זה כתב החזו"א (א"ח סי' עז ס"ק ג), שעיקר החילוק בין אם המקום המוקף הוא בית סאתים לבין אם הוא יותר מבית סאתים הוא בחשיבות ההיקף, ובאופן שעשה שלש מחיצות מעולות שבוה כבר נעשתה לרשות היחיד מהתורה, אלא שמתקנת הכמים צריך לתקן את הרוח רביעית, אין לחלק בין פחות מבית סאתים ליותר מבית סאתים, והוסיף, שמסתבר שאפילו באופן שיש בני הדפנות פרצות שהן יותר מני' אמות, מועיל לתקן על ידי מחיצה גרועה של שתי לחוד, כיון שהעומד מרובה על ידי מחיצה מעולה, ובספר תיקון מבואות (פי"ח הע' 15) הסתפק באופן שבמקום המוקף מחיצות יש פירצה בקרקע זזת, האם מועיל לתקנה

הלכות שבת סימן שם

רטו

באר הגולה

ב שם בנמצא ג כמו
 דבר רב נחשו
 ואוקים אפילו צפה
 ונחש ל שם
 ה מרדכי קטשמת
 הנכרא פינא דרב
 פיל יזי ר שם יזי
 וקב הניא, וכן פסקו
 ראיש ונכמפיים פסק
 טו ו שם צ"ג
 ח מרטיבא בשם
 אמרים ורטיבא, וכו'
 פטב טב טטויד
 בטס רטיבא פסק
 טו ט רטיב, וכו' פטב
 האור ל שם בעיות
 ותפטי:
 קאא?
 כ ורטיבא

שתי, (ד) יעד סאתים מטר לטלטל בכלו, (ה) מסאתים ואילך אין מטלטלין בו אלא בארבע, (ו) וכן הדין אם הם (ג) שנים. ואם הם שלשה ישראלים, תשובים כשיצא יומתר לטלטל בכלו אפילו הוא גדול הרבה, ויבלבד שלא נקיפו יותר מקדי צרפם, שלא ישאר בית-סאתים פנוי שאין צריכים לו לתשמיש, אבל אם נשאר בית-סאתים פנוי⁽¹⁾, אין מטלטלין (ז) בקל המקף אלא בארבע אמות. ^{(ח) במה דברים אמורים, אבל על שש סאין, אבל אם לא הקיפו יותר על שש (ז) סאין, אף-על-פי שיש סאתים פנוי, ביון שהם שלשה מטר: הגה אינו-יחודי אינו מצטרף לשנא, ויש אמורים שהוא הדין קטן אינו מצטרף⁽²⁾ (רמב"ם פרק טו): ב' יהיו שלשה והקיפו כל-צדקם ומת אחד בשבת, מתרים (ט) בכל השבת, ביון שנקנס השבת בהתר. היו שנים והקיפו יותר מסאתים ונתוספו עליהם בשבת, (י) אסורים, ביון שנקנס שבת באסור: ג' יהיו שלשה (יא) והקיפו כל אחד לעצמו זה בצד זה וערכו יחד⁽¹⁾, אם החיצונים רחבים (יב) והאמצעי קצר, שנמצא האמצעי פרוץ במלואו לחיצונים וחיצונים שיש להם גופים עורפים עליו מכל צד, נותנים להם כל-צדקם באמצעי אפילו אם הוא (יג) גדול הרבה, (יד) שאנו רואים קאלו כלם דרים בתוכו וחדרי נש שלשה בחדר, "נאף בחיצונים נותנים להם כל-צדקם, דביון שיששו שנא באמצע, הנה לה אגד קחצר לאמצעי. (טו) ויש אמרים שהחיצונים אינם מתרים (טז) אלא עד סאתים, ואם אחד מהם יותר מסאתים (יז) גם (ה) האמצעי אסור, שהרי הוא פרוץ במלואו. ואם החיצונים (יח) פרוצים במלואם לאמצעי והאמצעי מנפף, ויחיד בקל אסור, אין נותנין לקל אחד (יט) אלא בית-סאתים, ואם אחד מהחיצונים יותר מבית-סאתים (כ) הוא לבדו אסור, ואם האמצעי יותר מבית-סאתים גם החיצונים אסורים, שהרי הם פרוצים למקום האסור להם; 'אבל אם אחד בקל אחד מהחיצונים ושנים באמצעי, או שנים בקל אחד מהחיצונים ואחד באמצעי, נותנין לשני (1) החיצונים כל-צדקם, (כא) דחשיבי כל מה שבאמצעי (כב) קאלו הוא בחיצונים. ^{(כג) במה דברים אמורים, כשאין}}

באר היטב

פחות מג' ערב, כגון שהקיפו ג' חבלים פחות פחות מג' והחבלים יותר על פחות: (2) שנים. ר"ל דאין נותנין לשניהם אלא סאתים. וכן ט"ו: (7) סאין. והשי"ו כי דבכל גונא אם יש יותר מבית-סאתים לחיצונות, כ"ח, מ"א:

באר הלקה

יותר מבית-סאתים⁽²⁾: * ואם החיצונים פרוצים וכו'. זה הדין הוא לכלי עלמא:

משנה ברורה

בעומד מרבה על הפרוץ גם-כן מחיצה גרועה מקרי כמו בשתי בלא ערב⁽¹⁾, אבל שארי פוסקים לא הזכירו דבר זה וכן בירושלמי לא משמע ק"ו, עין שם: (ד) יעד סאתים. ועד בקלל, אבל יותר מסאתים לא, (ג) אפילו הוא צריר לתשמישו: (ה) מסאתים ואילך. רוצה לומר, שהמקף היה מחזיק יותר מבית-סאתים, החמירו רבנן ואסרו לטלטל בו כמו בשאר פרמלית. (ז) ומכל מקום לא נחשב כפרמלית גמור שיהא מטר להוציא ממנו לברמלית אחרי⁽²⁾, דבאמת נשות-החיד גמור הוא על-ידי לבוד, אלא שהחמירו בו חז"ל לכתחלה משום דהיו מחיצה גרועה. ובמחיצות גמורות מטר לטלטל בכלה אפילו הנה מחזיק יותר מבית-סאתים הרבה, דהקטנו לדיניה, שהרי הקיפם לדור בהם בשבת, ואפילו היא רק על שבת אחת [אחרונים]: (ו) וכן הדין אם הם שנים. רוצה לומר, דגם בזה (ה) אין נותנים לשניהם בחדר רק עד בית-סאתים: (ז) בקל המקף. דחשיבנין לכל המחיצה כאלו אינה: (ח) כשהקיפו יותר על שש וכו'. דיש סאין הוא לשלשה אנשים, לכל אחד בית-סאתים, והם הקיפו יותר כגון שבע ולא הצרכו אלא לחמש, ונשאר סאתים פנוי, וצל-כן אסור: אבל אם לא הקיפו יותר על שש וכו', ביון דיש הוא השעור לשלשה אנשים, לכל אחד בית-סאתים, לא מחמירין אפילו נשאר בית-סאתים פנוי. ועין פט"ו ואלה רבה, וכן פטב בספר אדון-יצחק, (ו) שכל הראשונים חולקין על זה ודעתם דאף בפחות משש, כל שיש סאתים פנוי, אסור: ב' (ט) בקל השבת⁽¹⁾. רוצה לומר דוקא לאותה שבת, אבל לשבת אחרת אסור: (י) אסורים. רוצה לומר לאותה שבת, האיל ובתחלת בניסת השבת לא היו אלא שנים, אבל לשבת אחרת מטר: ג' (יא) והקיפו כל אחד וכו'. פרוש, שהקיפו במחיצה גרועה, שתי בלא ערב או ערב בלא שתי: (יב) והאמצעי קצר. פתח(1): (יג) גדול הרבה, יותר מבית-סאתים: (יד) שאנו רואים וכו'. שהרי אין מחיצה לחצץ בינו לביןם ביון שפרוץ להם במלואו: (טו) ויש אמרים וכו'. (ז) והלקה פדעה קפיתא, (ח) ומכל מקום לכתחלה אין פדאי להקל: (טז) אלא עד סאתים. שהרי הם אינם נשות אחד זה עם זה מפני גפופיהם הפפסיקים בנייהם להאמצעי: (יז) גם האמצעי אסור וכו'. אבל החיצון השני שנגדו שרי, שהרי אינו פרוץ במלואו להאמצעי [אחרונים]: (יח) פרוצים במלואם וכו'. פתח(2), שהאמצעי רחב מן שתי החיצונים⁽¹⁾: (יט) אלא בית-סאתים. דהחיצונים אינם יכולים להצטרף עם האמצעי דנחשב כאלו פלם דרים בו, שהרי יש בו גפופין הפפסיקין ואינו פרוץ במלואו להם, ואף שהוא יכול להצטרף עם כל אחד מהחיצונים מטעם שהם פרוצים לו במלואו ונחשב כאלו הוא דר בשותם וכו', מכל מקום אין בכל אחד מהם אלא שנים: (כ) הוא לבדו אסור. ולא האמצעי, שהרי הוא מגפף ואינו פרוץ לו, וכל-שכן החיצון השני שהוא רחוק מהם: (כא) דחשיבי וכו'. וכמו שבארנו הטעם לעיל בסעיף-קטן יד: (כב) קאלו הוא בחיצונים. רוצה לומר, עם כל אחד מהחיצונים, אבל האמצעי אין נותנים לו רק בית-סאתים. וכל זה הוא רק לדעת ה"ש-אומרים, (ט) אבל לדעה הראשונה, פשם שהחיצונים

שער הציון

(2) עלה-שבת, וכן מוכח מלקחה: (7) תוספת-שפה: (ה) פגודא-בנהם וכו' ואלה רבה ושארי אחרונים: (ו) הנמפים ותפטיא ורטיבא, וכן מצאתי בפרוש רבני חננאל להרא שדעתו גס-כן סי: (1) שכן דעת הרמב"ם ותושב"א ורבנו יהונתן: (2) והוא כאלה רבה: (3) כגון-אברהם ואלה רבה ושיא:

הלכות שבת סימן שם שם

פתוחים זה לזה יותר מעשר, דאבסן (כג) *הנה לה פרצה וגם המגפסין אסורים. (כד) לוכל זה קשפתלי קטנה (כה) נכנסים לגדולה וקשפתלי קטנה (כו) מסלגים שלשה טפחים מפתלי ארף הגדולה, (כז) דאז אוסרת הגדולה על הקטנה (עז) לקמן סימן שעד סעיף ג, דאם לאבן הנה לה (כח) נראה מבחוץ ושהו מבפנים, (כט) ונדון משום לחי, וכלם תשובין מגפסין וכאלו אין אחד מהם נפרץ לחברו, ואין נותנין להם באחד מהם אלא בית-סאתים:

שם דין גג הסמוך לרשות הרבים, ובו ב' סעיפים:

א *גג הסמוך לרשות הרבים (א) בפתח עשרה טפחים וקלמעה (ב) מעשרה לחצר, הואיל ורבים (ב) משתמשים בו (ג) הרי זה לרשות הרבים, ואסור לבעל הגג להשתמש בו (ד) מהצד עד שיעשה לו (ז) סלם קבוע מחצרו. ואיזהו סלם קבוע, (ה) כל שקבעו שם בין לחל בין לשפת: ב *הצר שנופרצה במלואה *או ביותר מעשר לרשות הרבים, (ו) מקום המחיצה נדון כצדדי

א צורבין מהו ב חקפוז בשם רבנו קם ג קרב השויר קטם השפ"א פ"ק יי ד ש"ב בשם הרשב"א ה משנה ט"ב צ"ד ובקרא שם

באר היטב

(ב) מעשרה, ואם תוכו א א"פ שפצד הצדד אין בו א א"צ סלם, ב"י: (ג) סלם, הגלי דעהו דסלקה לגג מן ר"ה בסלם קבוע:

משנה ברורה

באר הגולה

נעשים שם חצר לאמצעי, פן בענינו נעשה האמצעי חצר לחיצונות ושרי גם בו פל-צרכו: (כג) הנה לה פרצה וגם המגפסין וכו', קאי אהא דאיתא לעיל, קשהאמצעי מגפס ונהו בחיצון יותר מסאתים, דהוא נאסר והמגפס מתר, ועל זה קאמר דאם הנה הפרצה יותר מעשר, נחבטל שם המחיצה מהמגפס (י) וממילא גם המגפס אסור, ועין באור הלכה: (כד) וכל זה קשפתלי וכו', קאי אהא דכתב לעיל אכל אם אחד אחר מהחיצונים וכו': (כה) נכנסים לגדולה (י), וכמו שציינו בתוך הציור: (כו) מסלגים וכו', רוצה לומר, שיש בין קצה פתלי הקטנה עד פתלי הגדולה שלשה טפחים (י): (כז) דאי אוסרת הגדולה על הקטנה, תבות אלו עד תבות 'סעיף ג' מקף בתוך השלחן-ערך של עלת-שבת, ונכון הוא, ומכל מקום בדיק יש לישוב גם בלי הקף, ורוצה לומר, כמו דקומא לן לקמן בסיומן שעד סעיף ג לענין חצר קטנה שנופרצה לגדולה, דאימתי הגדולה אוסרת על הקטנה רק באופן זה, פן הוא הדין בענינו: (כח) נראה מבחוץ ושהו מבפנים, הנו, דקשעומד בתוך הגדולה נראה שנופרצה קצת כחל בסוף הקטנה, ואף דקשעומד בתוך הקטנה אין הגפופים נראים, מפל מקום הו כאלו יש גפופים גם להקטנה, ואי אין בין פתלי הגדולה לבין פתלי הקטנה רק פחות משלשה טפחים, או אמרין לבוד ודרי הוא פתוחים עד קצה פתלי הקטנה, ואם פן דרי גפופים נראים מבחוץ ומהני אף לקטנה: (כט) ונדון משום לחי, לחי אין שם לענינו, אלא רוצה לומר, דכמו לענין לחי קומא לן דאף ושהו מבפנים, בין שנופרצה מבחוץ נדון משום לחי, פן לענינו, אף דקשעומד בתוך הקטנה נראה כפרוץ במלואו, מפל מקום להעומד בתוך הגדולה נראה הגפופים, חשבינן אותם גם להקטנה:

א (א) בתוך עשרה טפחים, דהינו, שלצד רשות הרבים אינו גבוה עשרה טפחים ולצד החצר הוא גבוה עשרה טפחים, דאלו לא הנה גבוה עשרה טפחים אף לצד החצר לא הנה מהני סלם כלל, (ב) דהרי רשות הרבים גמור פשרפים מכתפים עליו, וקשאין מכתפים עליו (ג) הרי על-כל-פנים פרמלית, אכל השמא, בין דמפד החצר הוא גבוה עשרה טפחים, יש על הגג תורת רשות-החצר ומפד להשתמש עליו כשש לו סלם קבוע לעלות בו מחצרו לגגו, דבזה גלי דעתו דמסלק לגגו מן בני רשות-הרבים ואין שם רק לו, (ג) ואם מצד רשות-הרבים גבוה עשרה טפחים אינו צריך סלם, ואם הגג נמוך פחות מעשרה טפחים מפל צד וכו' וכו' עמק עשרה טפחים, כגון שחקק הקרקע כחוכו והשלימו לעשרה טפחים, (ד) דעת הפנ"א אברהם דאינו צריך סלם, דאין שם פרמלית עליו כלל, דהוא רשות-החצר (י) גמור; (ה) ורבים מאהרונים חולקין עליו, ודעתם, דמקרבנן שם פרמלית על-גבו מלמעלה פנין שהוא נמוך מעשרה טפחים מפל צד, וצריך סלם להתייר, ובפרט כשרבים מכתפין עליו (ו) אפטר דהוא רשות-הרבים גמור על-ידיה ואפלו סלם לא מהני להתייר: (ז) מושמתושיין בו, שמוציין כובעים וכלים קטנים על הגג: (ח) הרי זה פרשות-הרבים, לאו פרשות-הרבים ממש, (י) דאי הכי לא הנה מהני סלם, אלא רוצה לומר (ט) כעין רשות-הרבים: (י) אכל כנגד מפר לטלטל (ט) בכלו: (יא) כל שקבעו שם וכו', הנו ששעומד שם הסלם תמיד, אכל אם לפעמים מסלק לה (י) הרי הוא כמאן דליתא: ב (י) מקום המחיצה נדון כצדדי רשות-הרבים, צדי רשות הרבים בעלמא נקרא, (יא) כשפצמדין אכנים גדולות או שנוצצין יחדות סמוך לפתל שלא יאקוהו קרונות, ונהוא אורי שביניהם נקרא צדי רשות-הרבים ודינו ככרמלית, ואסור לטלטל מתוכו לרשות הרבים; וקא משמע לן דאף בענינו, אף דליכא שום הפסק בין החצר לרשות הרבים ועליו בה רבים להדיא ונרסי לה, אפלו הכי אין דינו רק כצדדי רשות-הרבים (י) ושם פרמלית עלה, ואסור לטלטל ממקום זה לחוץ הרבים

שער הציור

(י) והוא הדין וגם החיצון ממילא אסור, שקרי הוא פרוץ במלואו להאמצעי: (ב) מגדאברהם, ומה שכתב המגן-אברהם קמו שכתב סימן שמה סעיף ה, רצה לומר, דדעת השו"א מרם שם דלא נוקא השגה מצמצמין אלא הוא הדין עד עשרה, והמחבר קטם פן כ"א, דהא קרב לקשה דרי זה פרשות-הרבים, וכמו שכתב הגר"א באות ה, עין שם: (ג) פן משמע מהגר"א סעיף קטן ב דכתב דהרי פרמלית, ועל-פירוק באין מכתפין עליו, דאי לאו הכי סותר עצמו לקה שכתב באות ד: (ד) ועין בחוספת-שבת ופירי-מגדים שכתבו דאפלו אם רק לצד רשות-הרבים לחוד גבוה עשרה טפחים גס"פ אין צריך סלם: (ז) ועין בחוספת-שבת ובמחצית-השקל שכתבו שטעמיה-סופר הוא פנ"א אברהם וגם דעתו פנה דעת העלת-שבת דצריך סלם: (ח) העלת-שבת ופאמרי-מדיני, וגם במחצית-השקל קרב לדניא דצריך סלם: (י) עין בפריי-מגדים שפסוקהו: (יא) וגם הלא הרשב"א בעצמו כתב דעל-ידי שגבוה עשרה טפחים מצד החצר לית עלה שם רשות-הרבים אף שרבים מכתפין עליו: (ט) הואיל ורבים משתמשים עליו, ועין בבאור הגר"א שחוכים מזה דבגלמא סיניא לה להרשב"א בעמוד מחציה טפחים עד עשרה הרי רשות-הרבים גמור, וכן מחמת שפצד החצר גבוה עשרה טפחים על-פן מהני סלם, דאי בעלמא לא מהני מעלת מכתפים ביהר מהשעה טפחים לא הנה לכו להחמיר בענינו ביהר ממשע עלל: (ט) וקטם קנה המספר דעת הרשב"א והטור, ודלא דעת הרמב"ם דאסור בלי סלם אפלו על הגג (וחי"ש), ועין בפריי-מגדים: (י) רש"י: (יא) רש"י:

הַלְבוֹת שֶׁפֶת סִימָן שֶׁם שֶׁסָא

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק כה]

נכנסים לגדולה(14).

14) ומה השיעור שצריך שיכנסו כותלי הקטנה אל החצר הגדולה, מבואר בביה"ל לקמן (סי' שסה ס"ג ד"ה וכגון) בשם הפמ"ג שהוא בשיעור ג' טפחים. והחזו"א (ארו"ח סי' סו ס"ק יב) צידד שרי בכל שהוא.

[משנ"ב ס"ק כו]

רוצה לומר, שיש בין קצה פתלי הקטנה עד פתלי הגדולה שלשה טפחים(15).

15) וכן אם רק כותל אחד של הקטנה רחוק מכותל אורך הגדולה אין להתיר מדין נראה מבחוץ, כמבואר בביה"ל לקמן (סי' שעד ס"ג ד"ה וכשכותלי) שבאופן זה אין כאן שני פסים, אמנם, אם עובי הכותל שסמוך לכותל הגדולה בתוך ג' טפחים הוא טפח ומשהו שנמצא שיש בצד זה מחיצה רחבה ד' טפחים, באופן זה מועיל אפילו שהוא רק מצד אחד, כיון שחצר ניתרת על ידי פס ד' טפחים [כמבואר בשו"ע לקמן סי' שסג ס"ב]. וכן אם רק כותל אחד נכנס לתוך הגדולה והכותל השני אינו נכנס כלל, הכותל שנכנס רחוק מכותל אורך הגדולה יותר מג' טפחים, אם בצד הכותל שאינו נכנס יש מחיצה שרחבה ד' טפחים, ניתרת החצר הקטנה מדין פס ד' טפחים הנראה מבחוץ.

ואם הגיפופים ארוכים יותר מדי' אמות, כתב לעיל (סי' שנה ס"ק צו) שאפילו אם אין כותלי הקטנה נכנסים כלל, אין בכך מחיצות הגדולה להתיר מדין נראה מבחוץ.

[ביה"ל ד"ה הוה לה פרצה]

אָנָּם בְּחֻסְפָּחִישֶׁת חוֹלֵק עֲלֵיהֶם(16).

16) ודעת החזו"א (ארו"ח סי' קו ס"ק ב) שיש להקל כדעת המנ"א, שכיון שהם מוקפים במחיצה אחת אינם צריכים לעשות עירוב בנייהם, וכמבואר בשו"ע לקמן (סי' שסו ס"ב) בדין שירות.

סִימָן שֶׁסָא

דִּין גַּג הַסְּמוּךְ לְרֵשׁוֹת־הַרְבִּים

[שו"ע ס"א]

גג הסמוך לרשות הרבים בתוך עשרה טפחים ולמעלה מעשרה לחצר, הואיל ורבים משתמשים בו הרי זה כרשות הרבים(1).

(1) כזה וכו'.

[משנ"ב ס"ק א]

ואם הגג נמוך פחות מעשרה טפחים מכל צד וכתוכו עמק עשרה טפחים(2).

(2) כזה וכו'.

[משנ"ב ס"א]

דאין שם פרמלית עליו קלל, והוא רשות הרבים(3).

3) מקור דברי המג"א הוא דברי ר"ת שהובאו בתוס' (עירובין פד, ב ד"ה גג). וטעם הדבר פירש בשו"ת שערי ציון (סי' ד), שכיון שתוך הבית הוא רשות היחיד, גם הגג שעליו נחשב רשות היחיד, והוכיח מזה, שגג מחיצות שאינן ניכרות נחשבות למחיצות, שהרי רק בתוך הבית גובה המחיצות הן עשרה טפחים, וכלפי חוץ אין מחיצות עשרה טפחים, ואף על פי כן הגג נחשב רשות היחיד. והחזו"א (ארו"ח סי' קח ס"ק ו) דחה את דבריו, וכתב שלכל השיטות מחיצות שאינן ניכרות אין הן נחשבות למחיצות, ופירש, שאין בוונת ר"ת לומר שהגג נחשב לרשות היחיד, אלא כיון שאין לגג מחיצות ניכרות בגובה עשרה טפחים הרי הוא כרמלית, ומי"מ, כיון שתחת הגג יש רשות היחיד, לא החמיזו דינו כרשות הרבים, והתירו לטלטל ממנו לרשות היחיד.

[שעה"צ ס"ק א]

הממטר קסם כן קצא(4).

4) ולהלכה, בסק במשנ"ב לעיל (סי' שמה ס"ק לו) שדוקא בתשעה טפחים מצומצמים דינו כרשות הרבים.

[שעה"צ ס"ק ח]

דקעלקא סביבא לה לקרשבי"א בעמוד מתשעה טפחים עד עשרה קו רשות הרבים נמוך(5).

5) ולעיל (סי' שמה ס"ק לט) כתב, שהרשב"א סובר שדוקא עמוד שנבדח תשעה אמות בדיוק דינו כרשות הרבים, ויש לעיין.

[משנ"ב ס"ק ו]

אָסְלוּ תְּכִי אֵין דִּינוּ רַק כְּעֵדֵי רֵשׁוֹת־הַרְבִּים(6).

6) ואפילו אם נפרצו גג שתי המחיצות רוח רביעית, שנמצא שנקום המחיצה שנפרצה אינו נמצא כלל בתוך מחיצות בזה וכו', אף על פי כן מבואר בתוס' (עירובין צג, ב ד"ה חייב) שהרי הוא כצידי רשות הרבים ולא כרשות הרבים ממש, וכן כתב החזו"א (ארו"ח סי' קו ס"ק י, וסי' קיב ס"ק ה אות ו).

ולא כרשות הרבים ממש, וכן כתב החזו"א (ארו"ח סי' קו ס"ק י, וסי' קיב ס"ק ה אות ו).

